

SLAAPWANDELEN

Een kind dat een slaapwandelaar imiteert sluit krampachtig z'n ogen en strekt z'n armen voor zich uit, want dat is het beeld dat cartoons geven van slaapwandelaars. Liefst lopen ze dan ook nog levensgevaarlijk op een dak te balanceren, zonder er af te vallen. Mits men ze niet wakker maakt.

Maar met slaapwandelen is veel meer aan de hand, en de meeste slaapwandelaars hebben niks met daken.

Veel slaapwandelaars hebben hun ogen open, ook al zien ze niets.

Het was al sinds de 18de eeuwse inspanningen van de Franse voortrekkers in het onderzoek naar bijzondere geestestoestanden *Anton Mesmer* (1735-1815), de *Markies de Puységur* (1751-1825) en de latere *Jean-Martin Charcot* (1825-1893) bekend dat mensen die er aan lijden lang niet altijd wandelen, maar vaak wel over bijzondere gaven beschikken. De Duitser *Justinus Kerner* (1786-1862) heeft zijn voor die tijd bijzonder 'wetenschappelijke' bevindingen vastgelegd in het boek '*De zieneres van Prevors'*', over de jonge vrouw *Frederike Hauffe* (1801-1829), die al 'slaapwandelend' helderziend was, voorspellingen deed en diagnoses stelde. Haar veelvuldige somnambulante toestanden wisselden normale bewustzijnsperiodes af, waarin ze ziek was en tot weinig in staat.

In een boek uit 1887 van de theosoof *Henry S. Olcott*: '*Posthumus Humanity*' wordt veel aandacht besteed aan slaapwandelen, of '*somnambulisme*' zoals het destijds heette.

Het leukste zijn altijd de voorbeelden. Zo vertelt Olcott over een vrouw die 's nachts geplaagd werd door de gedachte aan voorbereidingen die ze nog te treffen had: de volgende dag zou er een feest zijn waarvoor nog het een en ander moest gebeuren. Dat werd dus vroeg opstaan.

Een situatie die we allemaal kennen: in ontspannen toestand van halfslaap lijkt ineens de onrust toe te slaan: bergen van zorgen rijzen op en men ziet het allemaal even niet meer in perspectief. Dan komt de slaap, en de volgende dag, waarin alles lichter lijkt. Maar deze vrouw sliep, en stond op, begaf zich naar de keuken en begon te schrobben en te poetsen en te kletteren met pannen en potten....en toen ging ze slapen.

Maar ze stond vroeg op, want er was een keuken te kuisen....Groot was haar verbazing dat alles al gebeurd was. Aan haar nachtelijke activiteiten had ze geen enkele herinnering.

Hetzelfde was het geval met een vrouw die de trui die ze aan het breien was voltooid vond in de ochtend van de volgende dag.

Je kunt je afvragen of het sprookje van 'de kabouterjes' die 's nachts het werk verzetten misschien uit zulke verhalen gegroeid is?

Schrijft Olcott: "Wanneer de spanning die somnambulisme triggert zich voordoet in een studieuus mens, dan kunnen er wonderlijke dingen gebeuren. Geleerden hebben artikelen geschreven terwijl ze sliepen, wiskundigen vonden oplossingen voor problemen waarnaar ze de vorige avond vergeefs hadden gezocht, mensen zonder enig poëtisch talent hebben prachtige en literair hoogstaande gedichten geschreven."

Zulke feiten komen vooral voor bij mensen die er geen gewoonte van maken te slaapwandelen. 'Natuurlijke' somnambulistten doen juist vaak onredelijke dingen, en er zijn gevallen bekend van mensen die inderdaad van het dak geplukt moesten worden, of zonder hun kleding werden aangetroffen, iets wat in de 19de eeuw tamelijk scandaleus was.

Wat wel opvalt is dat slaapwandelaars, ogen open of dicht, hun motorieke vaardigheden schijnen te behouden, of gekker nog, staaltjes van handigheid laten zien die ze van z'n levensdagen in wakende toestand niet zouden evenaren. Obstakels worden moeiteloos gemedend.

Wanneer de slaapwandelaar tijdens een volgende periode van somnambulisme wordt ondervraagd over zijn nachtelijke uitpattingen, dan weet hij die precies. Ongeveer zoals wij ons soms in een droom herinneren dat we dat al eerder hebben gedroomd, terwijl die herinnering ons in ons wakende leven niet te binnen wil schieten. Olcott beschrijft mensen die in slaapwandelende toestand iets te lezen krijgen, en niet schijnen te weten met welk orgaan ze dat moeten doen. Sommigen houden het papier bij hun maag, anderen tegen hun voorhoofd.

In latere jaren is ontdekt dat er meer mensen zijn dan we denken die in wakende toestand 'zien' met hun vingers, hun oren, of hun maag. In China zijn daar opzienbarende proeven mee genomen.

De grenzen tussen droom, somnambulisme en en hypnotische trance zijn niet scherp te trekken. Maar in alle gevallen komt het voor dat de 'slaper' beschikt over faculteiten die hij normaal niet heeft. Sommigen schijnen toegang te krijgen tot verleden, heden en toekomst, alsof de beperkingen van de lineaire tijd en het stoffelijke lichaam en zintuigen plaats maken voor onbeperkte psychometrische toegang tot de databank die er ongeweten altijd om ons heen is, gedragen door '*magnetisch fluïde*' .

Over het 'en rapport' zijn van mensen over een grote afstand zegt Olcott het volgende: "Deze fluïde uitstralingen vormt rond twee personen een atmosfeer waarvan de golven ver reiken. De somnambulist gaat als het ware op zoek naar het voorwerp van zijn wensen, en als de trillingen overeenkomen dan kan er communicatie ontstaan tussen mensen of met gebeurtenissen, en het is mogelijk dat de somnambulist wordt waargenomen op de plek waar hij heen is gegaan. We hebben dan te maken met een 'dubbel' , een objectief waar te nemen verschijning van degene die mijlenver droomt , wakker is, of in een toestand ertussenin."